

عنوان مقاله:

تحلیل و بررسی قتل ادیب صابر با تکیه بر گزارش های تاریخی و مستندات سروده های او

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش زبان و ادبیات فارسی، دوره 16، شماره 51 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

علی محمدی - استاد گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه بوعلی سینا همدان

مریم حسینی - استاد گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه الزهراء

انتصار پرستگاری - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه الزهراء

خلاصه مقاله:

کهن ترین تذکره ها، جنگ ها و تاریخ هایی که از شاعران و حادثه های روزگار سنجر و اتسز خوارزمشاه سخن به میان آورده و یادی از ادیب صابر ترمذی کرده اند، بیشتر در این سخن هم نظرند که اتسز، دومین پادشاه خوارزم، این شاعر بزرگ را به سبب سخن چینی و جاسوسی در رودخانه جیحون غرق کرده است. برخی از صابر پژوهان معاصر، تنها به سبب اینکه او در شعرش از پیری سخن گفته، در گزارش قتل، تردید روا داشته اند، تنها سبب در این تردید، به سخنان شاعر در قصیده ها و قطعه هایش باز می گردد که او از دوران کهولت و پیری سخن گفته و این نکته بیانگر این واقعیت است که صابر یا به دست خوارزمشاه به قتل نرسیده، یا اگر رسیده، دست کم در دوران جوانی و فعالیت های اداری و دیوانی نبوده است. در حالی که اگر کسی به طور دقیق و یا به طور کامل همه سروده های این شاعر بزرگ را خوانده باشد، نشانه هایی و رای نشانه پیری وجود دارد که به ما می گوید که صابر به دست اتسز خوارزمشاه کشته نشده و به احتمال بسیار به مرگ طبیعی و در سال های کهولت و پیری مرده است. این مقاله با نگاهی گذرا به روزگار ادیب صابر، سلجوقیان و ممدوحان او، با توجه به گزاره های مستندی که در سروده های او به گونه ای شفاف آمده، این فرض را به اثبات می رساند که مسیله کشته شدن ادیب صابر به دست اتسز خوارزمشاه، یک سوء تفاهم تاریخی بوده که از زبانی به زبان دیگر شیوع یافته و برای برخی از صابر پژوهان، چنان مرگی مسلم پنداشته شده است.

کلمات کلیدی:

ادیب صابر ترمذی، سلطان سنجر، اتسز خوارزمشاه، مجدالدین موسوی و کشته شدن صابر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/994173>

